

**С. А. АСАТАЕВ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІІМ Б. БЕЙСЕНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН ПӘНДЕР
КАФЕДРАСЫНЫҢ ОҚЫТУШЫСЫ, ЭКОЛОГИЯ МАГИСТРІ**

«Экология және тұрақты даму» пәнін оқытудың әдістерін жетілдіру жолдары

Аннотация. Мақалада «Экология және тұрақты даму» пәнін оқытудың әдістерін жетілдіру жолдары көрсетіледі.

Түйін сөздер: экология және тұрақты даму, ғылыми-техникалық үрдіс, кейс-стади, іскер ойындар, тренинг, диспут, дөңгелек үстел, семинар, экологиялық білім мен тәрбие беру, тыңдаушының өзіндік жұмысы.

Қазіргі кезде адамзат қоғамының қоршаған ортамен қарым-қатынасын түсіну үшін экологияның ғылым ретінде маңызы артуда. Ғылыми-техникалық үрдістің кері әсерлері техникалық және экологиялық саясаттағы жіберілген қателіктерден туды. Экологиялық пәндердің көп түрлі болғанымен, қазіргі кезеңдегі экологияның барлық бағыттары — тірі организмдер мен қоршаған ортаның қарым-қатынасы — іргелі биологиялық идеяларға негізделген. Қазіргі кезде қоршаған ортаға антропогендік салмақтың ұлғайюына байланысты экология ғылымының берері мол¹. Болашақ құқық қорғау органдарының мамандары өздерінің кәсіптік білімдері мен дағдыларын шаруашылық қызмет әсерінен туып, күрделеніп жатқан экологиялық мәселелерді шешуде және болжауда жемісті пайдалана алады. Сондықтан, «Экология және тұрақты даму» пәнін оқу барысында ғылыми білімнің қоршаған ортаны қорғаудағы қолданбалы аспектілерін қарастыру қажет.

Жоғары оқу орнындағы әр пәнді оқытудың өзіндік мақсаты болады. «Экология және тұрақты даму» пәнінің адамзат қауымының, қоғамның, табиғаттың және қоршаған ортаның үйлестігін және тиімді пайдаланудың жолдарын халыққа түсіндіру. Бұдан «Экология және тұрақты даму» пәнін оқытудың міндеттері анықталады: табиғатты қорғау заңдарын жетілдіру және оларды бұлжытпай орындау, табиғи ресурстарды тиімді пайдалануда жауапкершілікті күшейту, қоршаған ортаның табиғаты мен адам денсаулығының үйлестігін арттыру, үздіксіз экологиялық білім беруді ұйымдастыруды тездету, елдегі экологиялық жағдайлар жайлы мәліметтердің халыққа жетуін қамтамасыз ету жатады, білім беру құралдары бойынша білім, білік және дағдыларын қалыптастыру.

«Экология және тұрақты даму» пәнінің негізгі мақсаттарының бірі: тыңдаушылардың экологиялық санасын көтеру, интеллектуалдық қабілетін дамыту, теориялық білімдерін іс жүзінде қолдана білуге үйрету. Бұл орайда бағдарлы білім беру жүйесі, арнайы оқулықтар, арнайы бағдарламалар, әдістемелік құралдар даярлау экологиялық білім саласындағы басты міндеттер болып табылады.

Білім беру жүйелері үнемі дамып, жаңарып отыратын үрдіс. Қазіргі ғылым, техника, мәдениет дамуына сай келетін техникалық құралдар, компьютерлер, электрондық оқулықтар, бағдарламалар қажет. Тыңдаушылардың сапалы экологиялық білім алуы үшін оқу-тәжірибелік жұмыстарын өндірістік орындармен және ғылыми зерттеу мекемелерімен байланыстыра өткізсе, тіпті құба-құп.

Экологиялық білім деңгейін көтеруде радио-теледидардан берілетін хабарлардың, дәрістердің, интернеттен алынатын экологиялық деректердің тыңдаушылардың экологиялық санасын қалыптастыруда рөлі айрықша. Сондай-ақ, олардың экологиялық мәдениетін қалайтын қызықты ғылыми үйірмелер, семинар, баспасөз конференциялары, дөңгелек үстел, халықаралық байланыстар, кештер экологиялық тәрбиенің қайнар көзі болып табылады. «Экология және тұрақты даму» курсы бойынша білім деңгейін көтеруде интерактивті құралдарды пайдалану көп нәтижелі болмақ. «Экология және тұрақты даму» курсы бойынша білім беруде оқытудың нәтижелі болуына тыңдаушының өз бетімен жұмыс жасау

белсенділігін арттыру үшін қолданылатын оны ұйымдастырудың түрлі әдістері мен түрлері, оған дұрыс бақылау жасау, өзіндік жұмыс формаларын тиімді қолдану әсер етеді. Жаңа жүйеде оқу үрдісін ұйымдастыруда оқу сабақтарының басым бөлігі кейс-стади, іскер ойындар, тренингтер, диспуттар, дөңгелек үстелдер, семинарлар және т.с.с. белсенді шығармашылық нысанда жүргізілуі тиіс. Оқытуды тиімділеуде бірлескен пәнаралық жұмыстарды кеңінен қолдану болып табылады.

Резюме

В статье рассматриваются пути усовершенствования методов изучения предмета «Экология и устойчивое развитие».

Resume

«Ecology and steady development» are examined in this article to the way of improvement of methods of educating of object.

¹ Колумбаева С. Ж., Білдебаева Р. М., Шәріпова М. Ә. Экология және тұрақты даму: Оқу құралы. — Алматы, 2012.